

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 195/21
V Luxemburgu 9. novembra 2021

Rozsudok vo veci C-91/20
LW/Bundesrepublik Deutschland

Spoločný európsky azylový systém v zásade nebráni tomu, aby členský štát automaticky a odvodene rozšíril na účely zachovania celistvosti rodiny postavenie utečenca na maloleté dieťa rodiča, ktorému bolo priznané toto postavenie

Žalobkyňa vo veci samej LW, ktorá je tuniskou štátnou príslušníčkou, sa narodila v Nemecku v roku 2017 tuniskej matke, ktorej žiadosť o azyl nebola úspešná, a sýrskemu otcovi, ktorému bolo v roku 2015 priznané postavenie utečenca. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, Nemecko) svojím rozhodnutím zamietol žiadosť o azyl podanú v mene LW.

Keďže súd, na ktorý bola podaná žaloba proti tomuto rozhodnutiu, jej nevyhovел, LW podala proti rozsudku tohto súdu opravný prostriedok „Revision“ na vnútroštátny súd Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

Vnútroštátny súd uvádza, že LW nemá svoj vlastný nárok na priznanie postavenia utečenca. Mohla by totiž prijať účinnú ochranu v Tunisku, ktorého je štátnou príslušníčkou. LW však podľa neho spĺňa podmienky stanovené vnútroštátnou právnou úpravou¹ na to, aby jej bolo na účely ochrany rodiny v rámci azylu odvodene priznané postavenie utečenca ako maloletému dieťaťu rodiča, ktorému sa priznalo toto postavenie. Podľa tejto právnej úpravy by sa malo priznať postavenie utečenca aj dieťaťu, ktoré sa narodilo v Nemecku a vďaka svojmu druhému rodičovi je štátnym príslušníkom tretieho štátu, na území ktorého by nemalo byť prenasledované.

Vnútroštátny súd sa pýta, či je takýto výklad nemeckého práva zlučiteľný so **smernicou 2011/95²**, a preto prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa výkladu článku 3³ a článku 23 ods. 2⁴ uvedenej smernice. Vo svojom rozsudku Súdny dvor zasadaajúci vo veľkej komore odpovedá, že tieto ustanovenia **nebránia tomu, aby členský štát na základe priaznivejších vnútroštátnych ustanovení priznal odvodene a na účely zachovania celistvosti rodiny postavenie utečenca maloletému nezosobášenému dieťaťu štátneho príslušníka tretieho štátu, ktorému sa priznalo toto postavenie, a to aj v prípade, ak sa toto dieťa narodilo na území tohto členského štátu a vďaka svojmu druhému rodičovi je štátnym príslušníkom iného tretieho štátu, v ktorom by mu nehrozilo prenasledovanie. Zlučiteľnosť** takýchto vnútroštátnych ustanovení so smernicou 2011/95 **však predpokladá, že na dieťa sa nevzťahuje**

¹ V prejednávanej veci § 26 ods. 2 a 5 Asylgesetz (zákon o práve na azyl) v znení uplatňujúcom sa na spor vo veci samej. Tieto ustanovenia spoločne stanovujú, že maloletému nezosobášenému dieťaťu utečenca sa na žiadosť poskytne medzinárodná ochrana, ak postavenie nadobudnuté jeho rodičom má konečnú povahu.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9).

³ Toto ustanovenie upravuje možnosť členských štátov zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie normy pre určovanie, kto je osobou spĺňajúcou podmienky na priznanie postavenia utečenca, a pre určenie obsahu medzinárodnej ochrany, pokiaľ sú tieto normy zlučiteľné so smernicou.

⁴ Toto ustanovenie, ktorého cieľom je zaručiť zachovanie celistvosti rodiny osoby, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, ak jej rodinní príslušníci individuálne nespĺňajú podmienky nevyhnutné na priznanie takejto ochrany, stanovuje rozšírenie niektorých z výhod, priznaných oprávnenej osobe, na uvedených členov.

žiadny z dôvodov vylúčenia uvedených v tejto smernici a že na základe svojej štátnej príslušnosti alebo inej okolnosti charakterizujúcej jeho osobné právne postavenie nemá v uvedenom členskom štáte právo na lepšie zaobchádzanie, než je to, ktoré vyplýva z priznania postavenia utečenca.

Posúdenie Súdnym dvorom

V prvom rade Súdny dvor konštatuje, že dieťa nachádzajúce sa v situácii, o akú ide vo veci samej, nespĺňa podmienky na to, aby sa jemu osobne priznalo postavenie utečenca na základe režimu zavedeného smernicou 2011/95.

Z uvedenej smernice totiž vyplýva, že postavenie utečenca si vyžaduje splnenie dvoch podmienok, ktoré sa týkajú jednak obáv z prenasledovania a jednak chýbajúcej ochrany pred prenasledovaním zo strany tretieho štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom. LW by pritom mohla požívať účinnú ochranu v Tunisku. Súdny dvor v tejto súvislosti pripomína, že podľa režimu zavedeného smernicou 2011/95 nemožno žiadosti o medzinárodnú ochranu jednotlivo vyhovieť len z toho dôvodu, že rodinný príslušník žiadateľa má oprávnenú obavu z prenasledovania alebo by čelil skutočnému riziku vážneho bezprávia, ak sa preukáže, že napriek jeho vzťahu s týmto rodinným príslušníkom a osobitnej zraniteľnosti, ktorá z toho vyplýva, samotný žiadateľ nie je vystavený prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu.⁵

Po druhé Súdny dvor uvádza, že smernica 2011/95 nestanovuje odvodené rozšírenie postavenia utečenca na rodinných príslušníkov utečenca, ktorí individuálne nespĺňajú podmienky priznania tohto postavenia. Článok 23 tejto smernice sa totiž obmedzuje na to, že ukladá členským štátom upraviť svoje vnútroštátne právo tak, aby sa takíto rodinní príslušníci mohli v rozsahu, v akom je to v súlade s ich osobným právnym postavením, dožadovať určitých výhod, ktoré zahŕňajú vydanie povolenia na pobyt alebo prístup k zamestnaniu a ktorých cieľom je zachovať celistvosť rodiny. Povinnosť členských štátov stanoviť prístup k týmto výhodám sa okrem iného nevzťahuje na deti osoby, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, narodené v hostiteľskom členskom štáte v rodine založenej v tomto štáte.

Po tretie s cieľom určiť, či členský štát môže napriek tomu odvodené a na účely zachovania celistvosti rodiny priznať postavenie utečenca dieťaťu nachádzajúcemu sa v situácii, ako je situácia LW, Súdny dvor pripomína, že článok 3 smernice 2011/95 umožňuje členským štátom zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie normy pre určovanie, kto spĺňa podmienky na priznanie postavenia utečenca, pokiaľ sú tieto normy zlučiteľné s touto smernicou.

Takéto normy sú nezlučiteľné so smernicou najmä vtedy, ak sú zamerané na priznanie postavenia utečenca štátnym príslušníkom tretích štátov nachádzajúcim sa v situáciách, ktoré vôbec nesúvisia s logikou medzinárodnej ochrany.⁶ Automatické odvodené rozšírenie postavenia utečenca na maloleté dieťa osoby, ktorej bolo toto postavenie priznané, bez ohľadu na to, či toto dieťa individuálne spĺňa alebo nespĺňa podmienky na priznanie uvedeného postavenia, a to aj vtedy, keď sa uvedené dieťa narodilo v hostiteľskom členskom štáte, stanovené vnútroštátnou právnou normou dotknutou vo veci samej na účely zachovania celistvosti rodiny utečencov, vykazuje súvislosť s logikou medzinárodnej ochrany.

Súdny dvor však uvádza, že môžu nastať situácie, v ktorých by automatické odvodené rozšírenie postavenia utečenca s cieľom zachovania celistvosti rodiny na maloleté dieťa utečenca napriek existencii tejto súvislosti bolo nezlučiteľné so smernicou 2011/95.

Na jednej strane teda výhrada uvedená v článku 3 tejto smernice bráni tomu, aby členský štát prijal ustanovenia priznávajúce postavenie utečenca osobe, pri ktorej je to vylúčené v zmysle článku 12 ods. 2 uvedenej smernice. Vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, však takéto osoby vylučuje z možnosti rozšírenia postavenia utečenca.

⁵ Pozri rozsudok zo 4. októbra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, bod 50).

⁶ Pozri rozsudok zo 4. októbra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, bod 71).

Na druhej strane výhrada uvedená v článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 vylučuje, aby sa výhody priznané osobe, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, rozšírili na jej rodinného príslušníka, ak by to bolo nezlučiteľné s osobným právnym postavením uvedeného rodinného príslušníka. Súdny dvor spresňuje rozsah tejto výhrady, ktorá sa musí dodržať aj vtedy, keď členský štát uplatňuje výhodnejšie normy prijaté v súlade s článkom 3 tejto smernice, podľa ktorých sa postavenie priznané osobe, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, automaticky rozširuje na jej rodinných príslušníkov bez ohľadu na splnenie podmienok na priznanie tohto postavenia.

V tejto súvislosti by bolo nezlučiteľné s osobným právnym postavením dieťaťa, ktorému sa poskytla medzinárodná ochrana a ktoré individuálne nespĺňa podmienky na priznanie tejto ochrany, aby sa naň rozšírili výhody uvedené v článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 alebo postavenie priznané tejto osobe, pokiaľ má toto dieťa štátnu príslušnosť hostiteľského členského štátu alebo inú štátnu príslušnosť, ktorá mu vzhľadom na všetky okolnosti charakterizujúce jeho osobné právne postavenie dáva právo na lepšie zaobchádzanie v tomto členskom štáte, než je zaobchádzanie vyplývajúce z takéhoto rozšírenia. Tento výklad výhrady uvedenej v článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa, na základe ktorého sa musí vykladať a uplatňovať toto ustanovenie.

V prejednávanej veci sa nezdá, že by LW mala na základe svojej tuniskej štátnej príslušnosti alebo inej skutočnosti charakterizujúcej jej osobné právne postavenie právo na lepšie zaobchádzanie v Nemecku, než je zaobchádzanie vyplývajúce z odvodeného rozšírenia postavenia utečenca priznaného jej otcovi.

Napokon Súdny dvor spresňuje, že to, či je so smernicou 2011/95 zlučiteľné uplatnenie priaznivejších vnútroštátnych ustanovení, akými sú ustanovenia dotknuté vo veci samej, na situáciu, akou je situácia LW, nezávisí od toho, či sa LW a jej rodičia môžu usadiť v Tunisku. Keďže cieľom článku 23 tejto smernice je umožniť utečencovi požívať práva priznané týmto postavením pri zachovaní celistvosti jeho rodiny v hostiteľskom členskom štáte, existencia možnosti rodiny LW usadiť sa v Tunisku nemôže odôvodniť to, aby sa výhrada uvedená v odseku 2 tohto ustanovenia chápala tak, že vylučuje priznať LW postavenie utečenca, pretože takýto výklad by znamenal, že jeho otec sa vzdá práva na azyl, ktorý mu bol priznaný v Nemecku.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499